

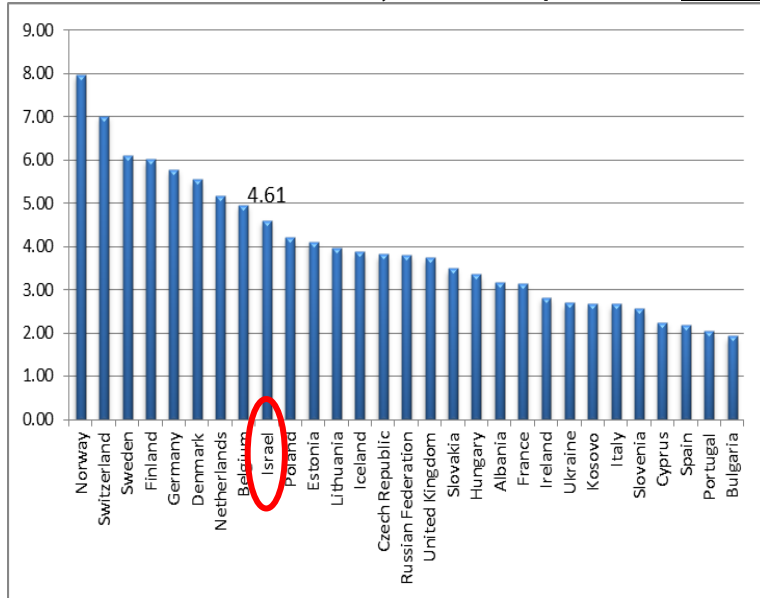
מהו הסקר האירופאי:

בימים אלו מתבצע הסיבוב השביעי של הסקר החברתי האירופאי [ESS: European Social Survey]. הסקר החברתי האירופי הינו פרויקט תשתית במדעי החברה עבור מחקר והוראה. מטרתו ליצור בסיס נתונים על עמדות, ערכים והתנהגויות והשינויים בהם לאורך זמן. המטרה היא לחזור על הסקר מידי שנתיים ולנצל כללי למעקב אחר שינויים חברתיים. השלב הראשון של הסקר התבצע בשנת 2002 ב- 22 מדינות, וישראל השתתפה במסגרתו. בשנת 2008 התבצע הסקר בישראל בפעם השנייה (ובאירופה פעם הרביעית) והשתתפו בו 34 מדינות. בשנת 2010-2011 התבצע הסבב החמישי, במסגרתו השתתפו 28 מדינות ובשנת 2012 השתתפה ישראל בסבב השישי במסגרתו השתתפו 29 מדינות. עבור ישראל הסבב השביעי הוא הפעם החמישית בה היא משתתפת. הסקר הוא פרי יוזמה של קבוצת מחקר באירופה במימון ועידוד הקרן האירופית למדע והאיחוד האירופי.

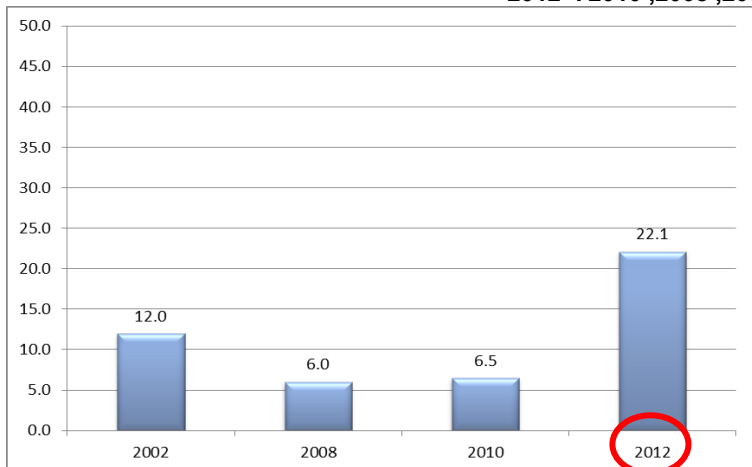
שביעות רצון מהמצב הכלכלי: ישראל - 2012

בעקבות המחאה החברתית נגד יוקר המחיה שהחלה ביולי 2011, הופנתה תשומת הלב הציבורית לאי-שביעות הרצון של חלקים גדולים בציבור ממצבם הכלכלי ובאופן יותר ממוקד מן המדיניות הכלכלית-חברתית של הממשלה (וממשלות קודמות בשנים האחרונות) ואשר השלכותיה הינם יוקר מחיה גבוה ואי שוויון המעמיק. הסקר החברתי האירופי מאפשר נקודת מבט נוספת תוך השוואה של ישראל עם מדינות אחרות ולעקוב אחר ה"מצב הרוח" הציבורי כפי שבא לידי ביטוי בעמדות ביחס למגוון נושאי מדיניות. במסגרת הסקר התבקשו המשתתפים בכל המדינות, לציין באיזו מידה הנם שבעי רצון מהמצב הכלכלי הנוכחי על סולם של 11 דרגות (ערכי הסולם היו 0-10) כאשר ציון 10 מבטא עמדה חיובית ביותר (מאד שבעי רצון). תרשים 1 מראה כי ברוב המדינות ציון שביעות הרצון נמוך מ-5 (נקודת האמצע). ישראל ממוקמת בשליש העליון בין 29 מדינות. שביעות הרצון מהמצב הכלכלי בישראל גבוהה מזו שבמדינות ים תיכוניות ומזרח אירופיות, אך נמוכה משביעות הרצון של הציבור במדינות סקנדינביה וחלק ממדינות מערב אירופה.

תרשים 1: שביעות רצון מהמצב הכלכלי, 2012

תרשים 2: שיעור המחרימים מוצרים מסוימים במהלך 12 החודשים האחרונים, 2012, 2008, 2010 ו-2012

הימנעות מקניית מוצרים: ישראל - 2012-2012

אחד הביטויים הבולטים של מחאת קיץ 2011, בנוסף להפגנות הגדולות, היה ההיענות הציבורית לפנייה להימנע מקניית מוצרים מסוימים (החרמה) בשל מחירם שנתפס כגבוה וכבלתי תואם את ערך המוצר. תרשים 2 מציג את שיעור המשיבים שטענו כי החרמו מוצרים מסוימים במהלך 12 החודשים האחרונים. מהתרשים נראה לאחור שנים של ירידה בהחרמת מוצרים (מ-12 אחוזים בשנת 2002 לכ-6.0 אחוזים בשנים 2008 ו-2010 חלה עליה דרמטית בשיעור המחרימים בשנת 2012. כחמישית מהמדגם (22.1 אחוזים) השיבו כי החרמו מוצרים במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר. יש להניח כי ממצא זה משקף את המעורבות הציבורית בתקופת המחאה.

לקבלת מידע נוסף:

לקבלת מידע נוסף על המחקר, ו/או על מכון ב.י. כהן, אנא הרגישו חופשי להתקשר אל דר' אירית אדלר, מרכזת הסקר במכון כהן למחקרי דעת קהל באוניברסיטת תל-אביב, לטל 03-6405998 או 03-6408963, ו/או לפנות לאתר המכון: <http://bicohen.tau.ac.il/> ולאחר ה ESS: <http://www.europeansocialsurvey.org>

הסקר החברתי האירופי שם לו למטרה להוות מודל של סקר השוואתי בינלאומי באיכות גבוהה ביותר. איכות נתוני הסקר (העומדים לרשות חוקרי מדעי החברה) הינה תוצר של סטנדרטים מתודולוגיים אחידים המציבים את רף האיכות ברמה של הסקרים הטובים ביותר בארה"ב ואירופה. בסיס הנתונים, בשילוב עם תכניות קיימות של קרנות מחקר שונות (כגון: תכניות של האיחוד האירופי או GIF) יקלו על שיתוף פעולה מחקרי בין חוקרים ישראלים ואירופים בתחומים שונים של מדעי החברה.

ישראל משתתפת בסקר כחברה באקדמיה האירופית למדע. עבודת השדה בישראל וההכנות הכרוכות בכך נעשו על-ידי מכון ב.י. כהן באוניברסיטת תל-אביב, בהנחיית ועדת היגוי שכללה נציגים מאוניברסיטאות ומדיסציפלינות שונות.